

Dosarul nr. 3r-99/22
2-17216926-01-3r-11042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, G. Dașchevici, Gh. Mîra)

DECIZIE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Instituției Publice Naționale a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ

împotriva încheierii din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” împotriva hotărârii din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, din motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege

constată:

La 11 decembrie 2017, IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ.

Întemeindu-și pretențiile în baza art. 7, 38, 85, 166, 167, 277 CPC și a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, a solicitat admiterea acțiunii, anularea în parte a deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 3 octombrie 2017, cauza nr. 93/17 și anume a pct. 1 din decizia nominalizată, prin care au fost admise pretențiile lui Ion Gudima privind refuzul în acomodarea rezonabilă la locul de muncă și a pct. 3

din aceeași decizie, prin care au fost admise pretențiile lui Ion Gudima privind discriminarea pe criteriu de dizabilitate, precum și obligarea Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității să emită o nouă decizie în cauza nr. 93/17, prin care să fie dispusă respingerea pretențiilor lui Ion Gudima privind refuzul în acomodarea rezonabilă la locul de muncă și respingerea lui Ion Gudima privind discriminarea pe criteriu de dizabilitate.

Prin încheierea protocolară din 21 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost atras în proces, în calitate de persoană terță, Ion Gudima.

Prin încheierea din 1 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost declinată competența de la examinarea prezentei cauze și remisă cauza nr. 3-1791/17 președintelui Judecătoriei Chișinău, pentru redistribuirea aleatorie a dosarului, prin intermediul PIGD, unui alt judecător, specializat în materie de contencios administrativ, pentru examinare.

Prin încheierea din 1 aprilie 2019 a Președintelui Judecătoriei Chișinău, a fost dispusă redistribuirea cauzei nr. 3-1791/17, aleatoriu, prin intermediul PIGD, unui alt judecător specializat în materie de contencios administrativ, pentru examinare.

Prin hotărârea din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 6 decembrie 2021, IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de IPNA Compania „Teleradio-Moldova” împotriva hotărârii din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

La 21 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal, IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a depus recurs împotriva încheierii din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia și anularea încheierii recurate.

În motivarea recursului a invocat că la examinarea admisibilității cererii de apel, instanța de apel a interpretat și a aplicat eronat normele de drept procedural, totodată nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru examinarea admisibilității apelului.

A relatat că, contrar concluziei stabilite de către instanța de apel, IPNA Compania „Teleradio-Moldova” nu a recepționat hotărârea integrală a primei instanțe la 5 ianuarie 2022.

În acest context, a reținut că la data de 5 ianuarie 2022, asistentul judiciar a expediat la adresa electronică trm@trm.md un mesaj, în care era menționat că se anexează un fișier care conține hotărârea integrală din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

A menționat că fișierul anexat avea probleme de securitate și nu putea fi vizualizat și nici descărcat.

A relatat că la 5 ianuarie 2022, angajatul IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, responsabil de lucrările de secretariat, a informat, prin intermediul poștei electronice, asistentul judiciar despre faptul că fișierul cu hotărârea integrală a primei instanțe este virusat și nu poate fi deschis, totodată solicitând expedierea repetată în adresa recurentei a documentului menționat.

La data de 5 ianuarie 2022, ora 14:25, asistentul judiciar a expedit repetat la adresa electronică trm@trm.md fișierul cu hotărârea motivată a primei instanțe, care avea aceeași problemă.

Prin urmare, a evidențiat că fișierul nu a putut fi deschis, respectiv hotărârea nu a putut fi citită, iar instanța de apel eronat a calificat că IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a luat cunoștință de hotărârea integrală la 5 ianuarie 2022.

Or, hotărârea respectivă nu a fost expedită în adresa recurentei nici până în prezent, nefiind comunicată nici sub o altă formă, precum ar fi prin intermediul oficiului poștal.

Astfel, a considerat că termenul pentru depunerea apelului motivat va începe să curgă din momentul în care hotărârea motivată va fi comunicată recurentei în modul prevăzut de art. 96 Cod administrativ.

A opinat că prin declararea inadmisibilității apelului, i-a fost încălcat în mod direct dreptul IP „Teleradio-Moldova” la un proces echitabil, garantat de art. 4 și 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

La 6 mai 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus referință la recursul declarat de IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, solicitând respingerea acestuia și menținerea încheierii instanței de apel.

Conform art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Se constată că încheierea instanței de apel a fost notificată recurentei la 9 martie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 67 vol. II).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 martie 2022, în termenul legal.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul împotriva încheierii contestate urmează a fi respins din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie de respingere a recursului.

Din materialele dosarului rezultă că la 6 decembrie 2021, IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii (f. d. 41).

Cert este și faptul că prin încheierea din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul depus de IPNA Compania „Teleradio-Moldova” împotriva hotărârii din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ (f. d. 61-64 vol. II).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată ca justificată concluzia Curții de Apel Chișinău de declarare a apelului inadmisibil.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În același timp, potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În speță, instanța de recurs notează că copia hotărârii motivate din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani a fost notificată IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, la 5 ianuarie 2022 ora 10:40, prin intermediul poștei electronice (f. d. 65 vol. II), la adresa electronică indicată de către aceasta atât în cererea de apel nemotivată, cât și în prezenta cerere de recurs – trm@trm.md (f. d. 41, 71-73 vol. II).

Se mai constată că, la ora 10:43 a aceleiași zile, IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, prin intermediul reprezentantului Valentina Prisăcaru, la fel prin intermediul poștei electronice, a înștiințat Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani cu privire la faptul că documentul remis în adresa IPNA Compania „Teleradio-Moldova” nu se deschide, fiind virusat, solicitând trimiterea repetată a acestuia (f. d. 75).

În consecință, la data de 5 ianuarie 2022 ora 11:48, Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani a remis din nou copia hotărârii motivate din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani în adresa IPNA Compania „Teleradio-

Moldova”, deja la adresa electronică a Valentinei Prisăcaru – [XXXXXX](#), care a solicitat remiterea repetată a documentului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, deși recurenta menționează în cererea de recurs că și al doilea fișier, ce deținea atașată hotărârea motivată a primei instanțe, ar fi avut probleme de securitate și, respectiv, nu putea fi vizualizat și nici descărcat, instanței nu au fost prezentate probe că, la fel ca și în primul caz, Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani a fost sesizată despre acest fapt.

Mai mult, urmare a parvenirii acestor mesaje de la Judecătoria Chișinău sediul Râșcani, din care se evidențiază cert că cuprind mențiunea „hotărârea integrală nr. 3-1297/19 Compania „Teleradio-Moldova împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, persoană terță Ion Gudima”, recurenta IPNA Compania „Teleradio-Moldova” trebuia să realizeze că însuși faptul expedierii fișierului ce conținea hotărârea motivată a primei instanțe atestă deja existența acesteia (f. d. 75-78 vol. II).

Respectiv, chiar și în eventualitatea existenței unor probleme de ordin tehnic ce țin de deschiderea fișierului atașat, IPNA Compania „Teleradio-Moldova”, fiind persoana interesată în examinarea cauzei date, trebuia să întreprindă toate măsurile de a lua cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe inclusiv pe alte căi.

Mai cu seamă că hotărârea motivată din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani a fost publicată pe pagina web a Judecătoriei Chișinău, <https://jc.instante.justice.md/>, la aceeași dată de 5 ianuarie 2022.

În acest context, instanța de recurs conchide că acțiunile primei instanțe cu privire la expedierea hotărârii motivate în adresa electronică a IPNA Compania „Teleradio-Moldova” corespund întru totul exigențelor legale.

Or, potrivit art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În susținerea concluziei respective vin și prevederile art. 21 alin. (2) din Legea nr. 91 din 27 iunie 2014 privind semnătura electronică și documentul electronic, care statuează că dacă semnatarul și destinatarul documentului electronic nu au convenit altfel, *moment al recepționării documentului electronic se consideră momentul intrării acestuia în sistemul informațional indicat de destinatar*. În cazul în care destinatarul documentului electronic nu a indicat sistemul informațional respectiv, documentul electronic se consideră recepționat din momentul intrării acestuia în sistemul informațional al destinatarului, iar în cazul în care destinatarul nu dispune de un asemenea sistem – din momentul extragerii de către destinatar a documentului electronic din sistemul informațional prin care a fost transmis.

În aceste condiții instanța de recurs conchide că termenul de prezentare a motivării apelului, prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a început să curgă la data de 6 ianuarie 2022, ziua imediat următoare celei în care IPNA Compania „Teleradio-Moldova” a recepționat copia hotărârii motivate din 1 decembrie 2021 a primei instanțe și a expirat la data de 4 februarie 2022.

IPNA Compania „Teleradio-Moldova” nu a depus însă motivarea apelului în interiorul acestui termen, deși a avut la dispoziție un timp suficient pentru prezentarea acesteia.

Suplimentar, instanța de recurs va menționa că, în conformitate cu art. 237 alin. (1) Cod administrativ, prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Potrivit art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, *la cerere*, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Raportând la caz prevederile legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că termenul de depunere a motivării apelului poate fi restabilit, dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea depunerii apelului în termen.

La caz însă, se constată că IPNA Compania „Teleradio-Moldova” nu a înaintat instanței de apel o cerință de repunere în termen, cu anexarea probelor justificative de omitere a termenului legal.

Or, potrivit art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, IPNA Compania „Teleradio-Moldova” nu a depus diligența necesară în vederea prezentării motivării apelului în termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) Cod administrativ și, respectiv, protejării dreptului său de acces la instanță.

Distinct de cele menționate mai sus, se atestă legalitatea încheierii din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de IPNA Compania „Teleradio-Moldova” împotriva hotărârii din 1 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, pe motiv că motivarea

apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

În această ordine de idei se constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spania], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de lege internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticile invocate de către recurentă sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de Instituția Publică Națională a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova”.

Se menține încheierea din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Instituției Publice Naționale a Audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu